

Foto: Daniel Roos

Snart app på recept mot ätstörningar

Den enkla men framgångsrika Mandometermetoden hjälper patienter med ätstörningar tillbaka till ett vanligt liv. Efter drygt 20 år och specialistkliniker i tre världsdelar lanserar Mando en app i mobilen med potentialen att hjälpa mångdubbelt fler än tidigare.

Kan det finnas enkla lösningar på komplexa problem? Naturligtvis, menar Cecilia Bergh som grundat företaget Mando och Mandometerklinikerna. En sådan enkel lösning ligger bakom metoden de använder för att behandla ätstörningar som anorexi och bulimi, menar hon.

– Dessa patienter kan helt enkelt inte äta. De vet inte hur man känner mättnad, hur en normalportion ser ut, eller när man ska börja eller sluta att äta, säger Cecilia Bergh, idag koncernchef över företaget hon grundat tillsammans med professor Per Södersten.

Idag har Mando cirka 90 anställda och verksamhet i såväl Sverige som USA och Australien. Företaget kommer ur forskning kring ätstörningar som sysselsatte Cecilia Bergh under 1980-talet. Resultaten publicerades första gången i den ansedda Nature Medicine 1996, och följdes upp samma år med en behandlingsmetod, publicerad i tidskriften Lancet.

Äter med hjälp av våg

Behandlingsmetoden går ut på att lära patienterna att äta rätt. Något som de en gång kunnat men förlorat kontrollen över.

– De två riskfaktorerna för anorexi och bulimi är minskat matintag, det vi kallar bantning, och hög fysisk aktivitet. När patienterna går ned i vikt, eller ökar sin fysiska aktivitet, så upplevs det som belönande. Dessutom uppmuntras de av omgivningen, såväl av media som vänner och bekanta, säger Cecilia Bergh.

Vägen tillbaka till en sund relation till mat går via en våg och en dator. Varje måltid intas från en tallrik på vågen som mäter hur snabbt du äter, och visar det på skärmen. Under måltiden får du uppskatta din egen mättnad, samtidigt som kurvor för en normalperson visas på skärmen.

– Ditt eget ätbeteende växer fram på skärmen, och du kan hela tiden jämföra dig med en normalpersons ätbeteende.

Specialistkliniker i tre världsdelar

Samtidigt som det egna beteendet ändras så återställs också mättnads- och hungerhormonerna i kroppen, berättar Cecilia Bergh. Dessa ger patienterna själva förmågan till rätt signaler om när de ska börja och sluta att äta.

När företaget förra året publicerade en forskningsstudie över 18 års klinisk verksamhet väcktes stor uppmärksamhet internationellt. Studien visade att 75 procent av de patienter som fått behandling med företagets Mandometer får kontroll över sjukdomen, och 90 procent håller sig friska över tid.

Idag sker behandlingen på Mandos specialistkliniker i Flemingsberg, Danderyds sjukhus, Alingsås, New York och Melbourne, Australien.

– Idag tar vi emot över 900 patienter per år vid våra kliniker, och står inför att ta steget att lansera en konsumentprodukt som har potentialen att hjälpa många fler. Vi har utvecklat ett virtuellt stöd som kan komma att skrivas ut på recept, säger Cecilia Bergh.

En app på recept

Stödet utvecklas i form av en app för en smartphone och en tillhörande Bluetooth-våg. Lösningen kan komma att bli en receptbelagd behandling till de som drabbats av ätstörning.

– Det är bara toppen av ett isberg som ges möjlighet till en behandling på en specialistklinik. Ett virtuellt stöd kan ersätta kliniken och nå en betydligt större grupp än tidigare. Samtidigt är detta ett problem som framförallt ska förebyggas innan det går så långt som till en grav över- eller undervikt hos någon.

Utvecklingen av appen pågår men att introducera ny teknik och innovationer i vården tar lång tid, menar Cecilia Bergh.

– Visst är det bra att det ställs höga krav vid introduktionen av en ny behandling, men det får inte var omöjligt i Sverige att komma med nya idéer - vad ska vi annars ha forskningen till om vi inte använder resultaten i den kliniska verkligheten, säger hon.

När hon jämför med utvecklingen av andra digitala hälsoverktyg så menar hon att Mando har en mycket stark fördel.
– Vi har redan en validering av vår metod vilket ofta saknas i utvecklingen av nya digitala produkter.

Forskningen är nyckeln

Mando startades i en tid då avknoppningar från sjukvården starkt uppmuntrades.

– Vi har dock hela tiden varit mycket måna om att det är forskningen som driver kliniken och att de två är starkt integrerade med varandra. Mando har heller aldrig gjort någon aktieutdelning utan all vinst återinvesteras i forskning och klinisk utveckling. Något som varit en självklarhet för oss, säger hon.

Verksamhetens hjärta finns fortfarande i Flemingsberg, granne med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet.

– Det var en självklarhet att starta och växa i Flemingsberg med närheten till Karolinska Institutet. Mandos kliniska verksamhet och teknikutveckling sker i samarbete med forskare och studenter på sektionen för tillämpad neuroendokrinologi. Det är tack vare forskningen som patienterna blir friska, säger Cecilia Bergh.

Löfven på besök

S-ledaren Stefan Löfven besökte Flemingsberg i våras för att lära sig mer om den växande innovationsmiljön. Efter att ha mött flera nya affärsutvecklingsprojekt avslutades besöket på Mandometerkliniken i Novum.

Läs mer besöket

Mer om :

Mando

Publicerad:

2014-08-04

Skribent:

Magnus Pahlén Trogen